

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců JUDr. Lucie Bičákové a Mgr. Martina Kříže v právní věci **žalobce: J. J.**, nar., bytem L., Z., zastoupen společností eTAX s.r.o. se sídlem Komenského 87/3, 790 01 Liberec, proti **žalovanému: Ministerstvo financí**, se sídlem Letenské náměstí 15, 118 10 Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva financí ze dne 13. 6. 2013, č. j. 904/57958/2011 – 39,

t a k t o :

I. Žaloba se z a m í t á .

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení žalovaného uvedeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen napadené rozhodnutí), kterým byla podle § 55a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“) ve spojení s § 264 odst. 6 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (dále jen daňový řád) zamítnuta žádost žalobce o prominutí:

- daně darovací ve výši 119.704,- Kč vyměřené platebním výměrem Finančního úřadu pro Prahu 1 č. j. 357282/12/001966106476 ze dne 27. 6. 2012,
- daně darovací ve výši 837.974,- Kč vyměřené platebním výměrem Finančního úřadu pro Prahu 1, č. j. 349545/12/001966106476 ze dne 27. 6. 2012,

Žalovaný v napadeném rozhodnutí vyšel ze zjištění, že darovací smlouvou ze dne 20.12. 2000 Ing. J. J. (dárce a bratr žalobce) daroval žalobci ideální 1/20 nemovitostí zapsaných na listech vlastnictví (dále jen „LV“) č. X a č. X pro katastrální území X. Vklad vlastnického práva byl povolen pod č. j. X, právní účinky vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí nastaly dnem 27. 12. 2000. Darovací smlouvou ze dne 2. 7. 2001 Ing. J. J. dále daroval žalobci ideální 1/20 nemovitostí zapsaných na LV č. X pro k.ú. X a na LV č. X pro k.ú. X. Vklad vlastnického práva byl povolen pod č. j. X, právní účinky vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí nastaly dnem 2. 7. 2001. Žalobce žádostí ze dne 31. 12. 2010 požádal o prominutí darovací daně vyměřené z těchto převodů. Žádost žalobce o prominutí daně byla doplněna dne 12. dubna 2011 o důvody, o které žalobce svou žádost opíral. Žalobce tvrdil, že jeho otec si přál rozdělit nemovitosti mezi své dva syny a daroval proto nemovitosti darovací smlouvou. Mezi žalobcem a jeho otcem došlo následně k roztržce a žalobce dar odmítl. Ke konci života si otec přál křivdu napravit a bratr žalobce Ing. J. J. otci slíbil, že žalobci převede příslušný podíl na nemovitostech, což se stalo. Z těchto důvodů proto žalobce považoval darovací smlouvu za formální akt, kterým měl být narovnan původní úmysl otce a žádá o prominutí daně podle ustanovení § 55a zákona o správě daní a poplatků.

Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že prominutí daně dle § 55a zákona o správě daní a poplatků je specifickým prostředkem liberační povahy, důvodem pro jeho aplikaci je v zásadě pouze existence nesrovnalostí při uplatňování daňových zákonů. O nesrovnalost půjde zejména v případech účinků zákonem nepředvídaných nebo nezamýšlených, např. kdy při striktním dodržení platné zákonné úpravy by došlo v některém případě k dvojímu zdanění u téhož daňového poplatníka, aniž by toto dvojí zdanění bylo zákonem výslovně zamýšleno. Aplikace důvodů nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů je vzhledem ke své povaze výjimečná, neboť jejím hlavním smyslem je pružně reagovat na možné protiklady v daňových zákonech. Důvody uváděné žalobcem nejsou nesrovnalostí ve smyslu § 55a zákona o správě daní a poplatků. Žalovaný tedy neshledal důvody nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů ani jiné důvody (např. tvrdosti zákona), proto žádost zamítl. Žalovaný dále uvedl, že žádost v části týkající se prominutí příslušenství daně darovací spadá dle ustanovení § 1 vyhlášky č. 299/1993 Sb., kterou se zmocňují územní finanční orgány k promíjení příslušenství daně ve spojení s ustanovením § 264 odst. 6 daňového řádu do kompetence Finančního úřadu pro hlavní město Prahu, který vede příslušné řízení.

Proti napadenému rozhodnutí směřuje podaná žaloba.

Žalobce v prvním žalobním bodu žalobce namítá, v řízení došlo ke zkrácení žalobcových práv, a to porušením zásady věc vyřídit v přiměřené lhůtě, když o jeho žádosti o prominutí daně ze dne 31. 12. 2010 bylo rozhodnuto až 13. 6. 2013. Takový postup považuje žalobce za rozhodnutí v rozporu se základní zásadou na spravedlivé řízení zakotvenou v čl. 38 Listiny základních práv a svobod, když ze správní ustálené praxe, založené i pokyny řady D, jsou tyto žádosti vyřizovány ve lhůtě 6 měsíců. Postupem žalovaného byla narušena také zásada rovnosti daňových subjektů.

V druhém žalobním bodu žalobce vytýká žalovanému, že výrok rozhodnutí neodůvodnil a proto je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné. Odůvodnění obsahuje pouze citace zákonných předpisů a žalovaný ve vztahu k žádosti žalobce uvedl pouze obecně, že „*důvody uváděné žalobcem nejsou nesrovnalostí ve smyslu ust. 55a zákona o správě daní a poplatků*“. Takové odůvodnění však neosvětluje, proč konkrétním důvodům žalobce nevyhověl, proč nevzal v úvahu skutečný obsah právního úkonu a jiné uvedené skutečnosti rozhodné pro stanovení či vybrání daně, nevyložil, proč nezohlednil skutečnost, že smyslem a

účelem převodu byl ve skutečnosti převod majetku z otce na syna, který je od daně darovací osvobozen.

Ve třetím žalobním bodu žalobce uvádí, že žádal, aby jeho žádost byla projednávána dle ústavněprávní zásady projednací dle čl. 38 Listiny základních práv a svobod, nicméně žalovaný jeho žádost ignoroval, a tím omezil žalobce na jeho právu věc osobně projednat a osvětlit důvody žádosti.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě navrhl zamítnutí žaloby.

K prvnímu žalobnímu bodu uvedl, že dle čl. III, odst. 4 Pokynu č. 2 k pravomoci a postupu Ministerstva financí při rozhodování o žádostech o prominutí daně a příslušenství, se celková délka lhůty pro vydání rozhodnutí o prominutí daně skutečně stanovuje na 6 měsíců ode dne doručení žádosti daňového subjektu správci daně. Vzhledem k velkému množství žádostí o prominutí daně a příslušenství daně, podaných podle ustanovení § 55a zákona o správě daní a poplatků, které Ministerstvo financí ke konci účinnosti tohoto zákona obdrželo, však nebylo možné všechny tyto žádosti vyřídit ve lhůtě stanovené výše zmíněným Pokynem č. 2. Uvedená 6 měsíční lhůta je lhůtou pouze pořádkovou, nikoliv zákonnou. Žalovaný upozornil také na skutečnost, že dle ustanovení § 34 daňového řádu se počátek běhu lhůty pro vydání rozhodnutí stanoví datem ke dni 12. dubna 2011, kdy Ministerstvo financí obdrželo od žalobce doplnění žádosti o prominutí daně a příslušenství daně, nikoliv ode dne 31. prosince 2010, kdy byla správci daně doručena žádost o prominutí daně původní. Dále žalovaný argumentoval, že žalobce měl možnost podat podnět na ochranu před nečinností správce daně dle ustanovení § 38 odst. 1 písm. a) zákona o správě daní a poplatků, kterou nevyužil.

K druhému žalobnímu bodu žalovaný uvedl, že považuje napadené rozhodnutí za řádně odůvodněné a domnívá se také, že se celou věcí zabýval pečlivě, jak je zřejmé i z odůvodnění napadeného rozhodnutí. Odůvodnění napadeného rozhodnutí je založeno na konzistentní argumentaci a je z něj jednoznačně dovoditelné, proč bylo ve výroku rozhodnuto daným způsobem. Je zřejmé, že pokud prominutí daně podle ustanovení § 55a zákona o správě daní a poplatků je specifickým prostředkem liberační povahy, pak důvodem pro jeho aplikaci je v zásadě pouze existence nesrovnalostí při uplatňování daňových zákonů. O nesrovnalost půjde zejména v případech účinků zákonem nepředvídaných nebo nezamýšlených, např. kdy při striktním dodržení platné zákonné úpravy by došlo v některém případě k dvojímu zdanění u téhož daňového poplatníka, aniž by toto dvojí zdanění bylo zákonem výslovně zamýšleno. Aplikace důvodů nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů je vzhledem ke své povaze výjimečná, neboť jejím hlavním smyslem je pružně reagovat na možné protiklady v daňových zákonech. Důvody uváděné žalobcem, a to že uzavřením darovací smlouvy mezi žalobcem a jeho bratrem, tito plnili jen přání svého otce, který si přál rozdělit nemovitosti mezi své dva syny, což se z důvodu roztržky mezi žalobcem a otcem neuskutečnilo, a nesváry byly vyřešeny nakonec tak, že bratr převedl polovinu podílu na nemovitostech žalobci, nejsou nesrovnalostmi v uplatňování daňových zákonů ve smyslu ustanovení § 55a zákona o správě daní a poplatků.

K třetímu žalobnímu bodu žalovaný uvedl, že žalobce nebyl na svých právech nijak omezen, neboť veškerý spisový materiál, který byl podkladem pro napadené rozhodnutí a byl zároveň pro žalobce přístupný k nahlédnutí, žalobce znal (např. darovací smlouvu, výzvu k podání daňového přiznání, daňové přiznání). Žalovaný vzal rovněž na vědomí žalobcovo doplnění žádosti o prominutí daně, kterou pokládá za vyjádření žalobce ke všem prováděným důkazům. Žalovaný dále konstatoval, že podle zásady vyplývající z Listiny základních práv a svobod, kdy každý má právo na to, aby věc byla projednána v jeho přítomnosti, musí být

účastníkovi umožněno, aby se jednání mohl zúčastnit. Dne 8. prosince 2011 se měl žalobce dostavit na základě výzvy k osobnímu jednání na Finanční úřad pro Prahu 1, aby se k předmětné věci mohl vyjádřit, z jednání se však omluvil a jako důvod uvedl absenci daňového poradce, který odstoupil od smlouvy o daňovém poradenství (žalobce tuto informaci obdržel dne 2. prosince 2011), načež žalobce, jak uvedl, si nebyl schopen v takto krátké době zajistit zástupce nového. Žalovaný uvedl, že se žalobce na předem dohodnutou schůzku mohl dostavit osobně i bez zástupce. K tomu ještě uvedl, že stejného daňového poradce žalobce znovu zplnomocnil k zastupování až dne 1. listopadu 2012, tedy až poté, co byly žalobci vystaveny platební výměry na daň darovací ze dne 27. června 2012. Dle názoru žalovaného je tedy tvrzení žalobce, ze kterého vyplývá, že byl správcem daně bezdůvodně omezován na svých základních právech, zcela irrelevantní. Žalovaný odkázal na žalobcovu možnost, v souladu s ustanovením § 66 a násl. daňového řádu, kdykoliv v průběhu celého daňového řízení nahlížet do spisu, popř. v souvislosti s tímto nahlížením možnost klást správci daně (žalovanému či Finančnímu úřadu pro Prahu 1) dotazy související s předmětným daňovým řízením.

Při jednání soudu účastníci řízení setrvali na svých stanoviscích.

Zástupkyně žalobce zdůraznila nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Uvedla, že důvody pro prominutí daně tvrzené žalobcem je možné podřadit pod nesrovnalosti vyplývající z uplatňování daňových zákonů. Žalobce předpokládal, že se bude moci při jednání správního orgánu k jím tvrzeným důvodům pro prominutí daně vyjádřit, což mu nebylo umožněno.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního v rozsahu žalobou tvrzených bodů nezákonnosti, kterými je vázán a podle skutkového a právního stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí.

Žaloba není důvodná.

Při posouzení věci vyšel soud z následující právní úpravy:

Podle § 55a odst. 1 zákona o správě daní a poplatků v rozhodném znění ministerstvo může daň zcela nebo částečně prominout z důvodů nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů. U příslušenství daně tak může učinit i z důvodu odstranění tvrdosti. K tomuto prominutí může dojít v kterémkoli stadiu daňového řízení.

Podle § 264 odst. 6 daňového řádu žádosti o prominutí daně nebo příslušenství daně, žádosti o prominutí daňového nedoplatku, žádosti o posečkání daně nebo její zaplacení ve splátkách, které byly podány podle dosavadních právních předpisů a které nebyly vyřízeny do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se posoudí podle podmínek obsažených v dosavadních právních předpisech.

Na základě shora uvedené právní úpravy soud posuzoval zákonnost postupu žalovaného (podmínky pro prominutí daně) k žádosti žalobce podané dne 31. 12. 2010 tj. v době před účinností daňového řádu ke dni 1. 1. 2011 podle dosavadní právní úpravy zákona o správě daní a poplatků.

Soud o žalobních námitkách uvážil takto:

Není důvodná námitka, že by žalobce byl v řízení zkrácen na svých právech tím, že o jeho žádosti nebylo rozhodnuto v přiměřené lhůtě. Žalobce se dovolává ustálené praxe žalovaného a šestiměsíční lhůty stanovené v Pokynu č. 2 k pravomoci a postupu Ministerstva financí při rozhodování o žádostech o prominutí daně a příslušenství. Lhůta stanovená v metodickém pokynu ministerstva není lhůtou zákonnou, má povahu pořádkové lhůty a jejím smyslem a účelem je instruktivní zabezpečení chodu běžné agendy rozhodování o žádostech o prominutí daně tak, aby rozhodnutí byla včas a průběžně vydávána a aby v řízení byla zajištěna rovná práva účastníků. Jestliže si sám správní orgán stanoví lhůtu, v níž určité věci chodu veřejné správy vyřizuje, je oprávněné na něm požadovat, aby tuto lhůtu dodržoval. Nicméně její nedodržení v dané věci nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Žalobce neuvádí, na jakých právech byl v důsledku nedodržení pořádkové lhůty k vydání rozhodnutí zkrácen, resp., jak se nedodržení této lhůty projevilo ve věcném rozhodnutí žalovaného. Žádosti žalobce nebylo vyhověno, neboť jím tvrzené skutečnosti nenaplnovaly zákonný důvod pro prominutí daně, a proto běh lhůty neměl na tento závěr žalovaného žádný vliv. Žalobce ostatně proti délce řízení nebrojil dostupnými zákonnými prostředky, jimiž je opatření proti nečinnosti dle § 80 správního řádu, případně správní žalobou na ochranu proti nečinnosti dle § 79 a násl. s.ř.s. Soud jen poznamenává, že překročení této lhůty žalovaným se také nejeví jako libovůle správního orgánu, neboť žalovaný vysvětlil situaci, která z důvodu nové právní úpravy daňovým řádem s účinností od 1. 1. 2011 nastala a projevila se v množství žádostí podaných ke konci roku 2010, kdy 31. 12. 2010 také žalobce podal předmětnou žádost.

Nelze přisvědčit ani námitce žalobce, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí, je i přes jeho stručnost naprosto přezkoumatelně seznatelné, z jakých ustanovení zákona žalovaný při posouzení žádosti žalobce vycházel, jakými zákonnými důvody se řídil, totiž, že dle § 55a zákona o správě daní a poplatků mohla být důvodem pro vyhovění žádosti toliko existence nesrovnalostí při uplatňování daňových zákonů a k tomu uvedl, co lze za tuto nesrovnalost (tento zákonný důvod) považovat. Současně s odůvodněním, pro jaký důvod by žalovaný mohl žádosti vyhovět, také žalobci vysvětlil, že tímto důvodem nemohou být jeho rodinné poměry a okolnosti, za nichž došlo k převodu podílu na nemovitostech, k nimž se daň, o jejíž prominutí žádá, vztahuje.

Soud poukazuje na ustálenou judikaturu správních soudů, která se vyslovila k pojmu nesrovnalostí (nejasností) při uplatňování *hmotněprávních daňových zákonů ve smyslu bodu B.18 pokynu D-330*. I dle názoru Nejvyššího správního soudu (rozsudek č. j. 9Afs 200/2015-29) *je pod ním třeba rozumět situace, kdy nelze dospět k jednoznačnému závěru o obsahu právní normy aplikované v konkrétním případě. K takovým nejasnostem však nedochází vždy, kdy při výkladu právní normy nastávají nějaké obtíže, ale pouze tehdy, pokud obsah právní normy nelze jednoznačně dovodit ani užitím kombinace výkladových metod. Interpret právní normy je tak postaven před zásadní problém, neboť není schopen zjistit, jaký je obsah právní normy, kterou je třeba ve věci aplikovat, případně se nabízí více výkladů, které jsou v zásadě stejně přesvědčivé.*

Důvodem pro prominutí daně jsou tak obsahové a výkladové obtíže při aplikaci určité právní normy, upravující daňovou povinnost, jde tedy o právní otázku, která vzhledem k obtížnosti aplikace právního předpisu a tím i ke snížení předjímatelnosti práva zakládá benevolenci prominutí daně.

V této souzené věci však žalobce jako důvod žádosti o prominutí daně v doplnění žádosti ze dne 12. dubna 2011 uvedl skutkové okolnosti, týkající se jeho rodiny. Uvedl, že jeho otec si přál rozdělit nemovitosti mezi své dva syny a daroval proto nemovitosti darovací smlouvou. Mezi žalobcem a jeho otcem došlo k roztržce a žalobce dar odmítl. Ke konci života si otec přál křivdu napravit a bratr žalobce, Ing. J. J., otcí slíbil, že žalobci převede příslušný podíl na nemovitostech, což se také stalo. Žalobce tedy poukazuje na situaci v jeho rodině, na vůli otce v minulosti vypořádat rodinný majetek darováním přímo žalobci, které, kdyby k němu došlo, by nepodléhalo dani darovací tak, jak byla vyměřena platebními výměry. Žalobce svou žádost tedy nestaví na nejasné právní úpravě, ale na *konkrétních skutkových okolnostech případu, vzniklých zcela nezávisle na znění příslušných daňových zákonů*. Z této zcela zřejmé skutečnosti je v souladu se zákonem i závěr žalovaného, že žalobcem tvrzené okolnosti nepovažuje za nesrovnalost vyplývající z uplatňování daňových zákonů. Pro úplnost soud pouze dodává, že podmínky pro prominutí daně nejsou pro žalobce příznivější ani dle současné právní úpravy, dle § 260 odst. 1 daňového řádu, který upravuje toliko *hromadné* prominutí daně z důvodů nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů nebo i při mimořádných, zejména živelných událostech, mezi něž skutkové okolnosti ve věci žalobce nenáleží.

Soud neshledal důvodnou ani námitku třetí námitku žalobce, že jím podaná žádost nebyla se žalobcem osobně projednána.

Řízení o prominutí daně je řízením daňovým a jako takové je zásadně neveřejné. Žalobce v žádosti o prominutí daně ústní jednání nepožadoval, žádné důkazy nenavrhoval. Na prominutí daně není právní nárok a rozhodnutí o žádosti o prominutí daně je vydáváno na základě správního uvážení, kdy ministerstvo či správce daně *může* daň zcela nebo zčásti prominout jen ze zákonem stanovených důvodů. V dané věci rozhodnutí záleželo na správním uvážení žalovaného, který se řídil důvodem v ust. § 55a zákona o správě daní a poplatků, při znalosti důvodů a okolností, pro které žalobce prominutí daně požadoval. Protože okolnosti uzavření darovacích smluv jsou otázkami skutkovými, pak na jejich irelevanci z hlediska zákonného důvodu pro prominutí daně by nic nezměnilo ani jejich případné projednání a účast žalobce u správního orgánu. Rozhodnutím žalovaného bez ústního projednání věci nemohla být žalobci způsobena újma na jeho právech.

Na základě shora uvedených skutečností soud proto nedůvodnou žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, žalovanému správnímu orgánu, který byl úspěšný, však důvodně vynaložené náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo

člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

V Praze dne 16. listopadu 2016

JUDr. Naděžda Řeháková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Lucie Horáková